

Bilaga 5. Litteratursökning om behov hos patienter i primärvården

Vanligt förekommande vårdbehov hos patienter som söker primärvård

Denna genomgång av vetenskapligt publicerad litteratur genomfördes som en del av uppdraget gällande vilka behov en fast läkarkontakt i primärvård ska möta hos patienterna och vilka kompetenser den fasta läkarkontakten bör ha för att denna bäst ska kunna tillmötesgå behoven. Syftet med litteraturgenomgången var att bidra med underlag till den sammanlagda bedömningen av vilka behov som finns i primärvården.

Sökningar genomfördes i tre olika databaser, PubMed, SwePub och Cinahl, den 17 oktober, 2022. Sökningarna i PubMed och Cinahl är specificerade i tabell 1. PICO definierades med P=patienter som söker primärvård, och I=vanligt förekommande vårdbehov. Sökningen avgränsades till publikationer från de senaste fem åren (år 2017 - 2022) samt geografisk avgränsning till Norden. Sammanlagt 205 sökträffar gjordes i de två databaserna. Efter borttagning av dubletter, kvarstod 178 sökträffar. Avhandlingar (3), konferensbidrag eller liknande (3), bokkapitel (2), kommentarer (1) och studieprotokoll (4) exkluderades. Artiklarna skulle, vidare, vara publicerade på engelska eller svenska och gälla vårdbehov hos svensk eller övrig nordisk population.

Efter genomläsning och bedömning av abstract kvarstod 28 artiklar för bedömning av fulltext. Ingen av dessa artiklar hade som huvudsakligt syfte att beskriva vanligt förekommande vårdbehov hos patienter som söker primärvård. De exkluderade artiklarna berörde sådant som, t.ex. en annan vårdprofession än läkare, utvärdering av en metod eller behandling, organisatoriska frågor, riskanalyser, implementeringsfrågor eller hade en annan population än den efterfrågade.

Efter bedömning av fulltextversion, kvarstod tre artiklar som redovisade resultat som på något sätt var i relation till frågeställningen. De tre artiklarna får stå som exempel för olika vårdbehov som på något sett kan anses som vanliga, och kan ha betydelse för primärvården. Dessa exempel skall dock inte förstås som att de beskriver en helhetsbild av vilka vårdbehov som är vanliga inom primärvården, utan är bara en sammanställning av fynd vad gäller vetenskapligt publicerad litteratur relaterade till frågan.

En artikel gäller stress, där man i en dansk tvärsnittsstudie fann att totalt två procent av de i populationen som var i arbetsför ålder kontaktade allmänläkaren under en sexmånadersperiod. Den prevalensen korresponderade väl med vad man tidigare har funnit vid undersökningar med självrapporterad stress [1]. I en andra studie från Danmark med syfte att beskriva och jämföra

patientgrupper och hälso- och sjukvårdskonsumtion hos de med kroniska tillstånd, fann man bland annat att de för studien fem utvalda tillstånden förmaxflimmer/fladder, hjärtsvikt, kronisk leversjukdom, inflammatorisk tarm-sjukdom och KOL stod för den största andelen av total hälso-och sjukvårdskonsumtion [2]. Den tredje studien i denna redovisning av exempel är en norsk studie där man visar på ett nytt landskap vad gäller erbjudande av vård i kommunerna [3]. Där beskriver man att man idag erbjuder allt fler olika typer av specialiserad långtidsvård, och den utvecklingen har ett fokus på demensvård, palliativ vård och rehabilitering.

Utöver detta som ingick i den systematiska sökningen har två andra, relevanta fynd gjorts. Dels, redovisar man i en äldre studie från år 2013 de mest vanliga sjukdomarna som diagnosticerades i primärvården, region Stockholm under år 2011 [4]. Där såg man att de fem vanligaste diagnoserna var akut övre luftvägsinfektion, essentiell hypertension, hosta, ryggsmärta och akut tonsillit. I en internationell studie från 2018, som är en systematisk litteraturöversikt, såg man att de tio mest vanliga orsakerna till besök i primärvården, enligt klinikerna, var övre luftvägsinfektion, hypertension, rutinmässig hälsouppföljning, artrit, diabetes, pneumoni, akut otitis media, depression eller ångest, dermatit och ryggsmärtor. De tio mest vanliga, patientrapporterade orsakerna till kontakt var symtomatiska tillstånd, såsom hosta, magsymtom, faryngit, ryggsmärta, dermatit, huvudvärk, feber, respiratoriska problem, problem med benen och fatigue [5].

Tabell 1. Dokumentation av informationssökning

Databas: PubMed, Cinahl Databasleverantör: NLM respektive Ebsco Datum: 2022-10-17 Ämne: Vilka är vanligt förekommande vårdbehov hos patienter som söker primärvård (sin husläkare/familjeläkare/specialist i allmänmedicin etc)? Sökning gjord av: Cecilia Mård Sterne På uppdrag av: Anna Granath, Malin Bruce och Sara Sjölund Andoff KHS/VHS1			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
	PICO	P – patienter som söker primärvård (sin husläkare/familjeläkare/specialist i allmänmedicin etc) I – vanligt förekommande vårdbehov Avgränsningar: Norden, senaste 5 åren PubMed:	
1.	Mesh/FT, TI/AB	"Patients"[Majr:NoExp] OR "Outpatients"[Mesh] OR patient*[tiab] OR outpatient*[tiab] OR out-patient*[tiab] OR out patients[tiab]OR client*[tiab] OR "Primary Health Care"[Mesh] OR "Physicians, Primary Care"[Mesh] OR "General Practice"[Mesh] OR "General Practitioners"[Mesh] OR "Community Health Centers"[Mesh:NoExp] OR primary care[tiab] OR primary health care[tiab] OR primary healthcare[tiab] OR general practice[tiab] OR GP[tiab] OR general practitioner*[tiab] OR general physician*[tiab] OR family physician*[tiab] OR family practitioner*[tiab]	7,874,563
2.	Mesh/FT, TI/AB	primary health care[tiab] OR primary healthcare[tiab] OR general practice[tiab] OR GP[tiab] OR general practitioner*[tiab] OR general physician*[tiab] OR family physician*[tiab] OR family practitioner*[tiab]	431,935
3.		1 AND 2	219,811
4.	Mesh/FT, TI/AB	Care need*[tiab] OR healthcare need*[tiab] OR health care need*[tiab] OR need for treatment[tiab] OR needs of care[tiab] OR needs[ti] OR contact cause*[tiab] OR "Diagnosis"[Mesh:NoExp]	133,155

Databas: PubMed, Cinahl Databasleverantör: NLM respektive Ebsco Datum: 2022-10-17

Ämne: Vilka är vanligt förekommande vårdbehov hos patienter som söker primärvård (sin husläkare/familjeläkare/specialist i allmänmedicin etc)?

Sökning gjord av: Cecilia Mård Sterne

På uppdrag av: Anna Granath, Malin Bruce och Sara Sjölund Andoff KHS/VHS1

5.	Mesh/FT, TI/AB	"Scandinavian and Nordic Countries"[Mesh] OR scandinavia*[tiab] OR nordic[tiab] OR Norway*[tiab] OR norwegian*[tiab] OR Denmark*[tiab] OR danish[tiab] OR Sweden[tiab] OR swedish[tiab] OR swedes[tiab] OR Finland*[tiab] OR finnish[tiab] OR Greenland*[tiab] OR Iceland*[tiab] OR Faroe Islands[tiab] OR Sweden[Affiliation] OR swedish[Language]	
6.		3-5 AND Publication date from 2017-	157
Cinahl:			
7.	MM, MH, FT TI/AB	(MM "Patients") OR (MH "Outpatients") OR TI (patient* OR outpatient* OR out-patient* OR "out patients" OR client*) OR AB (patient* OR outpatient* OR out-patient* OR "out patients" OR client*)	2,147,007
8.	MH, FT TI/AB	(MH "Primary Health Care") OR (MH "Physicians, Family") OR (MH "Family Practice") OR (MH "Community Health Centers") OR TI ("primary care" OR "primary health care" OR "primary healthcare" OR "general practice" OR GP OR "general practitioner*" OR "general physician*" OR "family physician*" OR "family practitioner*") OR AB ("primary care" OR "primary health care" OR "primary healthcare" OR "general practice" OR GP OR "general practitioner*" OR "general physician*" OR "family physician*" OR "family practitioner*")	178,195
9.		7 AND 8	80,454
10.	FT TI/AB	TI ("Care need*" OR "healthcare need*" OR "health care need*" OR "need for treatment" OR "needs of care" OR "contact cause*") OR AB ("Care need*" OR "healthcare need*" OR "health care need*" OR "need for treatment" OR "needs of care" OR "contact cause*") OR TI needs	88,028
11.	MH, FT TI/AB	(MH "Scandinavia+") OR TI (scandinavia* OR nordic OR Norway* OR norwegian* OR Denmark* OR danish OR Sweden OR swedish OR swedes OR Finland* OR finnish OR Greenland* OR Iceland* OR "Faroe Islands") OR AB (scandinavia* OR nordic OR Norway* OR norwegian* OR Denmark* OR danish OR Sweden OR swedish OR swedes OR Finland* OR finnish OR Greenland* OR Iceland* OR "Faroe Islands")	
12.		9 – 11 AND Limiters - Published Date: 20170101-20221231	65
13.			

Referenser

1. Lykkegaard J, Rosendal M, Brask K, Brandt L, Prior A. Prevalence of persons contacting general practice for psychological stress in Denmark. *Scand J Prim Health Care*. 2018; 36(3):272-80.
2. Schlüsen ADM, Christiansen DH, Fredberg U, Vedsted P. Patient characteristics and healthcare utilisation among Danish patients with chronic conditions: a nationwide cohort study in general practice and hospitals. *BMC Health Serv Res*. 2020; 20(1):976.
3. Sogstad M, Hellesø R, Skinner MS. The Development of a New Care Service Landscape in Norway. *Health Serv Insights*. 2020; 13:1178632920922221.
4. Wändell P, Carlsson, A.C., Wettermark, B., Lord, G., Cars, T., Ljunggren, G. Most common diseases diagnosed in primary care in Stockholm, Sweden, in 2011. *Fam Pract* 2013; 5:506-13.
5. Finley CR, Chan, D.S., Garrison, S., Korownyk, C., Kolber, M.R., Campbell, S., Eurich, D.T., Lindblad, A.J., Vandermeer, B., Allan, G.M. What are the most common conditions in primary care? Systematic review. *Can Fam Physician*. 2018; 11:832-40.